

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
КАФЕДРА ПЛОДІВНИЦТВА І ВИНОГРАДАРСТВА

Гарант ОП

Ігор КРИКУНОВ
«31» 08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЛОДІВНИЦТВО

Освітній рівень: перший (бакалавр)

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 202 «Захист і карантин рослин».

Освітня програма: Захист і карантин рослин

Факультет: плодоовочівництва, екології та захисту рослин

УМАНЬ 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Плодівництво» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» освітньої програми Захист і карантин рослин - Умань: Уманський НУС, 2022. 12 с.

Розробники: кандидат с.-г. наук, доцент Андрій ЧАПЛОУЦЬКИЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри плодівництва і виноградарства
Протокол № 12 від «30» серпня 2022 року

Завідувач кафедри Володимир ЗАМОРСЬКИЙ
« » _____ 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодівництва, екології та захисту рослин

Протокол № 1 від «31» 08 2022 року.

Голова Андрій ТЕРНАВСЬКИЙ
« » _____ 2022 року

© Андрій ЧАПЛОУЦЬКИЙ

© Уманський НУС, 2022 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>20 – аграрні науки і продовольство</u>	Нормативна	
Модулів – 3	Спеціальність 202 Захист і карантин рослин	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		6-й	
		Лекції	
		26 год.	
		Лабораторні	
		24 год.	
		Самостійна робота	
		70 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,6 самостійної роботи студента – 2,1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: <u>іспит</u>	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу „Плодівництво” є ознайомлення майбутніх фахівців із станом і перспективами розвитку плодівництва; елементами технології вирощування плодових, ягідних культур у різних ґрунтово-кліматичних зонах; шляхи і способи покращення якості продукції та заходи щодо її підтримання.

Завдання - Формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь і навичок для професійної діяльності у сфері захисту і карантину рослин і вирішення спеціалізованих практичних проблем аграрного виробництва.

Інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності за спеціальністю захист і карантин рослин і застосовувати теоретичні знання та методи фітосанітарного моніторингу, огляду, аналізу, експертизи, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність інспектувати об’єкти регулювання з метою забезпечення дотримання фітосанітарних заходів у процесі їх виробництва, зберігання, транспортування, реалізації під час експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження.

ФК 4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи. ФК 5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об’єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

ФК 5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об’єктах

сільськогосподарського та іншого призначення

Програмні результати навчання:

ПР 1. Володіти знаннями, що сприяють розвитку загальної культури та активності, формуванню національної гідності, патріотизму, соціалізації особистості.

ПР 8. Володіти знаннями з професійних дисциплін в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи за спеціальністю захист і карантин рослин.

ПР 9. Уміти працювати самостійно та як лідер, а також досягати ефективних результатів за обмежений час, кваліфіковано проектувати та організовувати технологічні процеси для захисту і карантину рослин.

ПР 10. Уміти складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин, використовуючи знання з спеціалізованих дисциплін.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Біологічні основи плідництва

Змістовий модуль 1. Біологічні особливості плодових, ягідних і горіхоплідних культур.

Тема 1. Вступ. Класифікація і виробничо-біологічна характеристика рослин. Плідівництво як наука. Зв'язок з іншими галузями. Зміст і завдання курсу, вимоги, які ставляться до спеціалістів у галузі плідництва. Біологічні форми, поділ плодових рослин на групи за морфологічними ознаками. Поділ плодових культур на групи за ботанічними і виробничими ознаками. Видовий склад плодових рослин і їх коротка характеристика.

Тема 2. Морфологічні особливості плодових, ягідних і горіхоплідних культур. Будова плодового дерева. Морфологія бруньок, листків, стебла, квітки, плодів і насіння. Періоди росту і плодоношення плодових рослин за П.Г. Шиттом. Будова кореневої системи. Типи кореневих систем. Коротка характеристика кореневих систем різних культур. Функції кореневої системи. Особливості росту і розвитку кореневої системи.

Тема 3. Закономірності росту і плодоношення плодових, ягідних і горіхоплідних культур. Ріст надземної системи. Закономірності росту кореневої

системи. Явища ярусності і морфологічного паралелізму. Особливості росту гілок. Пагоноутворювальна здатність рослин.

Закономірності підпорядкування і взаємодії органів і частин плодових рослин. Загальні відомості про плодоношення у зв'язку з будовою генеративних органів. Теоретичні аспекти плодоношення. Періодичність плодоношення і шляхи її пом'якшення і подолання.

Тема 4. Річний цикл росту і розвитку плодових культур. Індивідуальний розвиток сіянців за І.В. Мічуріним. Вегетативно-розмножувані рослини і їх особливості. Теорія циклічного старіння і омолодження за М.П. Кренке. Життєдіяльність рослин у періоді вегетації. Фенологічні фази росту і розвитку. Стан спокою плодових рослин і його особливості.

Тема 5 Екологічні фактори у житті плодових рослин. Загальні положення дії і взаємодії екологічних факторів. Світло і потреби рослин у ньому. Роль тепла. Відношення плодових рослин до низьких температур. Вода. Регулювання водного режиму. Ґрунтові фактори.

Модуль 2. Розмноження плодових культур

Змістовий модуль 2. Вирощування садивного матеріалу плодових культур.

Тема 6. Плодовий розсадник. Вирощування підщеп. Види і способи розмноження плодових і ягідних культур. Організація плодового розсадника та його структура. Технологія вирощування насінневих і клонових підщеп.

Тема 7. Технологія вирощування плодових і ягідних саджанців. Маточно-сортовий сад. Вирощування саджанців окуліруванням. Вирощування саджанців зимовим щепленням. Вирощування саджанців ягідних культур. Вирощування безвірусних саджанців. Викопування, сортування, реалізація і зберігання саджанців.

Модуль 3 Закладання і догляд за насадженнями

Змістовий модуль 3. Закладання плодових насаджень і технологія виробництва плодів.

Тема 8. Закладання плодових насаджень і технологія виробництва плодів. Конструкції плодових насаджень і оптимізація площі саду. Вибір ділянки, організація території саду. Створення садозахисних насаджень. Добір культур, сортів і їх розміщення. Системи і схеми садіння дерев. Підготування ґрунту, способи і техніка садіння дерев. Післясадивний догляд за насадженнями.

Змістовий модуль 4. Догляд за плодовими насадженнями.

Тема 9. Системи утримання, обробітку ґрунту та удобрення плодкових насаджень. Утримання ґрунту у молодих насадженнях. Парова та паросидеральна системи утримання ґрунту. Дернова та дерново-перегнійна системи. Утримання пристовбурних смуг. Обробіток ґрунту. Застосування гербіцидів. Особливості живлення плодкових рослин. Визначення потреби у добривах. Види і форми добрив. Способи і строки внесення добрив.

Тема 10. Водний режим і зрошення плодкових насаджень. Необхідність у зрошенні саду. Способи і техніка поливу. Строки і норми поливу. Попередження ерозії і засолення ґрунту.

Тема 11. Формування й обрізування дерев і кущів. Біологічні основи й значення формування й обрізування. Прийоми, види та строки формування й обрізування. Принципи формування крон. Форми та типи крон. Відновлювальне (циклічне) обрізування. Літнє обрізування. Обрізування кущів ягідних культур.

Тема 12. Догляд за врожаєм, його збирання і товарна обробка. боротьба з приморозками. регулювання плодоношення. Прогнозування урожаю і підготування до його збирання. Визначення строків збирання. Методи збирання плодів. Товарна обробка врожаю. Зберігання плодів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Біологічні основи плідівництва												
Змістовий модуль 1. Біологічні особливості плодкових культур.												
<i>Тема 1. Вступ. Класифікація і виробничо-біологічна характеристика рослин.</i>	10	2		2		6						
<i>Тема 2. Морфологічні особливості плодкових, ягідних і горіхоплідних культур.</i>	10	2		2		6						
<i>Тема 3. Закономірності</i>	10	2		2		6						

росту і плодоношення плодових, ягідних і горіхоплідних культур.													
ічний цикл росту і розвитку плодових культур.	10	2		2		6							
<i>Тема 5.</i> Екологічні фактори у житті плодових рослин.	10	2		2		6							
Разом за змістовим модулем 1	50	10		10		30							
Модуль 2. Розмноження плодових культур													
Змістовий модуль 2. Вирощування садивного матеріалу плодових культур.													
<i>Тема 6.</i> Плодовий розсадник. Вирощування підщеп.	8	2		2		4							
<i>Тема 7.</i> Технологія вирощування плодових і ягідних саджанців.	10	2		2		6							
Разом за змістовим модулем 2	18	4		4		10							
Модуль 3 Закладання і догляд за насадженнями													
Змістовий модуль 3. Закладання плодових насаджень і технологія виробництва плодів.													
<i>Тема 8.</i> Закладання плодових насаджень і технологія виробництва плодів. <i>Planting fruit plantations and fruit production technology</i>	10	2		2		6							
Разом за змістовим модулем 3	10	2		2		6							
Змістовий модуль 4. Догляд за плодовими насадженнями.													
<i>Тема 9.</i> Системи утримання, обробітку ґрунту та удобрення плодових насаджень.	10	2		2		6							
<i>Тема 10.</i> Водний режим і зрошення плодових насаджень.	10	2		2		6							
<i>Тема 11.</i> Формування й	12	4		2		6							

обрізування дерев і кущів.												
Тема 12. Догляд за врожаєм, його збирання і товарна обробка. боротьба з приморозками. регулювання плодоношення.	10	2		2		6						
Разом за змістовим модулем 4	42	10		8		24						
Усього годин	120	26		24		70						

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Надземна і підземна частина плодових і ягідних культур.	2
2	Морфологія плодоносних утворень, типи плодоношення (в саду)	2
3	Закономірності формування надземної частини плодових рослин. Модульний контроль 1.	2
4	Характеристика і технологія вирощування підщеп. (в маточнику)	2
5	Способи щеплення плодових.	2
6	Технологія вирощування садивного матеріалу. Модульний контроль 2.	2
7	Сортові та дегустаційні особливості плодів	2
8	Формування крон плодових рослин. <i>Formation of crowns of fruit plants (в саду)</i>	4
9	Конструкції плодових насаджень. Модульний контроль 3.	2
10	Системи утримання ґрунту в саду. (в саду)	2
11	Зрошення плодових насаджень. (в саду)	2
	Всього	24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Біологічні основи розмноження плодових культур	3
2	Морфологія і видовий склад насіння плодових і ягідних культур.	5
3	Екологічні фактори у житті плодових рослин	5
4	Підщепи зерняткових і кісточкових культур	4
5	Догляд за маточником. Відокремлення відсадків і сортування підщеп.	4
6	Технологія вирощування одно-, двохрічок та кніп-баум	4
7	Ремонт плодових насаджень. Типи шпалер	4
8	Сорти плодових, горіхоплідних і ягідних культур.	5
9	Захист дерев від пошкоджень, заморозків.	5
10	Організація запилення та проріджування зав'язі. Застосування фізіологічно-активних речовин у садівництві.	5
11	Біологічні основи і значення формування й обрізування	4
12	Формування і обрізування ягідних культур. Літнє обрізування. Відновлююче (циклічне) обрізування.	4
13	Формування і обрізування горіхоплідних культур.	5
14	живлення плодових рослин в промислових насадженнях	4
15	Попередження ерозії і засолення ґрунту	4
16	Інвентаризація і апробація плодових насаджень.	5
Разом		70

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											гербарій	іспит	Сума
ЗМ 1				ЗМ 2		ЗМ 3	ЗМ 4						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	30	100

Примітка. * T1–T14 –лабораторне заняття;

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Куян В.Г. Плодівництво: практикум – К.: Світ, 2002. - 183 с
2. Заморський В.В. Збирання та оформлення гербарію плодоносних утворень плодових культур: методичні вказівки для виконання самостійної роботи з плодівництва / В.В. Заморський, Р.В. Яковенко – Умань, 2009 – 9 с.
3. Яковенко Р.В., Чаплоуцький А.М. Підщепи плодових культур / Р.В. Яковенко, А.М. Чаплоуцький / Метод. вказівки з плодівництва для студентів спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». – Умань. – 2022. – 17 с.
4. 20. Яковенко Р.В., Чаплоуцький А.М. Насіння плодових культур / Р.В. Яковенко, А.М. Чаплоуцький / Метод. вказівки з плодівництва для студентів спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». – Умань. – 2022. – 12 с.

10. Рекомендована література

Базова

1. Власюк С.Г. Слива та алича. / С.Г.Власюк - К.: Урожай, 1989. - 150 с.
2. Грицаєнко А.О. Плодівництво: Підручник. / А.О. Грицаєнко - К.: Урожай, 2000. - 430 с.
3. Куян В.Г. Плодівництво: Підручник./ В.Г. Куян -К.: Світ, 2009. - 479 с.
4. Куян В.Г. Спеціальне плодівництво: Підручник./ В.Г. Куян -К.: Світ, 2004. - 264 с.
5. Третяк К.Д. Вишня і черешня / К.Д.Третяк, В.Г.Завгородня, М.І.Туровцев - К.: Урожай, 1990. - 172с
6. Технологія виробництва плодів зерняткових культур/ Г.К.Карпенчук, О.В.Мельник, В.В.Заморський та ін.; За ред. Г.К.Карпенчука // Новини

- садівництва. Спеціальний випуск, 1993. - 170 с.
7. Ягідні культури / Ю.П. Яновський, В.В. Воєводін, О.М. Лапа та ін. – К., 2009. - 215 с.

Допоміжна

1. Власюк С.Г., Бондаренко А.О. Садівництво і виноградарство. / С.Г. Власик, А.О. Бондаренко - К.: Вища школа, 1990. - 203 с.
2. Кондратенко Т.С. Яблуні в Україні. Сорти. / Т.С. Кондратенко - К., 2001. - 296 с.
3. Новини садівництва -щоквартальний науково-виробничий журнал.
4. Омельченко І.К. Культура яблуні в Україні / І.К.Омельченко - К.: Урожай, 464 с
5. Чаплоуцький А.М., Мельник О.В. Нове в обрізуванні плодової стіни / Новини садівництва. 2014. №1. С. 12-13.
6. Чаплоуцький А.М. Плодова стіна груші / Новини садівництва. 2013. №3. С. 12.
7. Чаплоуцький А.М., мельник О.В. Контурне обрізування: досвід запровадження / Новини садівництва. 2013. №4. С. 9-11.
8. Lozinska A. S., Polunina O. V., Sharapaniuk O. S., **Chaploutskyi A. M.**, Melnyk Y. V., Zabolotniy O. I., Cherneha A. O., Voitovska V. I. and Liubych V. V. Black currant productivity formation as affected by the com-ponents of cultivation technology. Plant Archives. Vol. 21, Supplement 1, April, 2021. P.1856-1860

12. Інформаційні ресурси

1. Мультимедійний проектор, відеоапаратура.
2. Таблиці, фотографії, буклети.

13. Зміни в робочій програмі на 2022-2023 нр

Заплановані заняття англійською мовою, доповнено список рекомендованої літератури та методичних матеріалів